Dodatek tygodniowy
przy Gazecie Lwowskiej.

Nro. 11. — Dnia 18. Marca 1854.

Statystyka
zakładów naukowych w Galicyi w roku szkolnym 1853.

(Dalszy ciąg. Obacz Nr. 7, 8, 9 i 10 Dodat. tygod.)

IV.
Techniczny instytut i połączona z nim szkoła sztuk pięknych i muzyki w Krakowie w r. 1853.

Wydział naukowy	Stan nauczycieli: Zwyczajni profesorowie	Nadzwyczajni profesorowie	Suplenci (Adjunkci)	Asystenci	Docenci prywatni	Nauczyciele w ściślejszem znaczeniu	Kancelarya dyrekcyi	Sługi
Szkoła realna	1	—	4	—	—	5	} 1	} 2
Szkoła techniczna . .	2	—	6	1	—	5		
Wydział komercyalny .	1	—	—	—	—	—		
Wydział sztuk pięknych	1	1	3	—	—	—		1
Szkoła muzyki . . .	2	—	1	—	—	2		1
Razem . .	7	1	14	1	—	12	1	4

W porównaniu z rokiem poprzedzającym liczył ten zakład naukowy w roku szkolnym 1853 o jednego suplenta i trzech nauczycieli w ściślejszem znaczeniu więcej, mianowicie o jednego suplenta na roku przygotowawczym a trzech nauczycieli w ściślejszem znaczeniu w szkole technicznej.

Wykaz znajdujących się przy tym zakładzie zbiorów naukowych.

1. Gabinet fizyczny liczący 102 maszyn i narzędzi.
2. Gabinet historyi naturalnej w trzech oddziałach (zoologiczny, mineralogiczny i botaniczny), w każdym po 400 egzemplarzy.
3. Gabinet mechaniki liczący 130 maszyn i narzędzi.
4. Gabinet technologiczny mieszczący 249 sztuk (włącznie z jeometrycznemi figurami, modelami, rysunkami i narzędziami.)
5. Gabinet chemiczny i laboratorium mający 950 aparatów, chemicznych produktów i narzędzi.
6. Zbiór instrumentów jeometrycznych liczący 28 sztuk.
7. Biblioteka o 540 dziełach w 950 tomach.
8. Zbiór architektonicznych modelów i wzorów liczący 65 sztuk.
9. Zbiór 718 litografii, stalorytów, wzorów ornamentów i rysunków technicznych.
10. Warsztat stolarski i tokarski mający 30 rozmaitych sprzętów.
11. Ujeżdżalnia z stosownem urządzeniem.
12. Szkoła malarska mająca 40 sztuk narzędzi, 50 odlewów z gipsu i 40 obrazów.
13. Sala rzeźbiarska mająca 58 narzędzi i sprzętów.
14. Zbiór starożytności liczący 89 sztuk.
15. Szkoła muzyczna mająca 41 instrumentów i 320 muzykaliów.

Stan uczniów.

	Szkoła techniczna: Szkoła realna	Wydział techniczny	Kurs komercyalny	Szkoła sztuk pięknych	Szkoła muzyki	Ogółem
Imatrykulowani	177	125	29	34	40	405
Goście	—	—	—	9	14	23
Razem	177	125	29	43	54	428
Imatrykulowani według narodowości:						
Polacy	173	125	29	34	40	401
Niemcy	4	—	—	—	—	4
Imatrykulowani według wyznań:						
Rzymsko-katol.	167	124	17	33	40	381
Ewang. augsb.	4	1	1	—	—	6
Izraelici	6	—	11	1	—	18
Zapłacili taksę imatrykulacyi. .	162	97	29	23	18	329
Uwolnieni od taksy.	15	28	—	—	22	76
Stypendyści	—	—	—	3	—	—

Uwaga. Uczniowie tego zakładu naukowego niepłacą dydaktrum, tylko taksę imatrykulacyi, tak zwane: „Minervale."

Powyżej wymienieni trzej stypendyści pobierali razem 1800 złr. m. k. Cudzoziemców niebyło w tym zakładzie naukowym.

W porównaniu z rokiem szkolnym 1852 uczęszczało do tego zakładu naukowego w roku 1853 o 90 imatrykulowanych uczniów więcej. Z tej przewyżki frekwencyi przypada na szkołę realną 39, na wydział techniczny 17, na kurs komercyalny 10; na szkołę sztuk pięknych 12 a na szkołę muzyki 12 słuchaczów.

Gości było w roku szkolnym 1853 o pięciu mniej niż w roku poprzedzającym.

Wykładane przedmioty w kursie zimowym i letnim.

A) Techniczny zakład naukowy.

a) Szkoła realna.

Kurs I.

Religia	2	godzin	na tydzień,		94	słuchaczów.	
Planimetrya . .	4	—	—	—	99	—	
Arytmetyka . .	2	—	—	—	99	—	
Algebra	2	—	—	—	99	—	
Zoologia. . . .	4	—	—	—	97	—	
Historya powszechna	1	—	—	—	97	—	
Jeografia . . .	2	—	—	—	97	—	
Język polski . .	3	—	—	—	97	—	
dtto. niemiecki .	4	—	—	—	97	—	
dtto. francuski .	3	—	—	—	23	—	} Przedmioty nieobowiązujące
dtto. rosyjski .	2	—	—	—	9	—	
Rachunki . .	4	—	—	—	99	—	
Kaligrafia . .	2	—	—	—	99	—	

Kurs II.

Religia . .	2	godzin	na tydzień,		73	słuchaczów.	
Solidametria	3	—	—	—	78	—	
Trigonometria	1	—	—	—	78	—	
Algebra. .	4	—	—	—	78	—	
Botanika . .	4	—	—	—	78	—	
Historya powszechna .	1	—	—	—	78	—	
Jeografia . .	2	—	—	—	78	—	
Język polski	3	—	—	—	78	—	
— niemiecki	4	—	—	—	78	—	
— francuski	3	—	—	—	25	—	} Przedmioty nieobowiązujące
— rosyjski	2	—	—	—	6	—	
Rachunki	6	—	—	—	78	—	
Kaligrafia .	2	—	—	—	78	—	

b) Właściwa technika.

Kurs III.

Wyższa algebra	4	godzin	na tydzień,		53	słuchaczów.
Sferyczna trygonometria .	1	—	—	—	53	—
Ogólna fizyka .	6	—	—	—	51	—

Ogólna chemia . . 4 godzin na tydzień, 53 słucha.
Mineralogia . . . 4 — — — 47 —
Wykreślna jeometrya 2 — — — 50 —
Rysunki architektoniczne . . . . . 3 — — — 46 —
Rysunki ornamentów 5 — — — 53 —
Język niemiecki . . 3 — — — 50 —
— francuski . . 2 — — — — — (Nieobowiązujący.)

Kurs IV.

Zastosowana fizyka . . . . 3 godzin na tydzień, 27 słuchaczów.
Techniczna chemia . . . . 8 — — — 13 —
Wyższa matematyka . . . . 5 — — — 29 —
Budownictwo lądowe[3]. . . . 6 — — — 31 —
Wykreślna jeometrya . . . 4 — — — 22 —
Rysunki maszyn . . . . . 2 — — — 20 —
Praktyczna jeometrya . . . 3 — — — 15 —
Ekonomia . . . . 3 — — — 13 —

Kurs V.

Techniczna chemia . . . 8 godzin na tydzień, 7 słuchaczów.
Mechanika . . . . 5 — — — 14 —
Budownictwo wodne . . . . 6 — — — 15 —
Technologia . . . . 4 — — — 11 —
Rysunki maszyn . . . . . 4 — — — 10 —
Niwelowanie . . . . . . 3 — — — 16 —
Ekonomia . . . . 3 — — — 5 —
Prowadzenie ksiąg . . . . . 1 — — — 8 —
Modelowanie w warsztacie stolarskim . . . . 3 — — — 6 —
Modelowanie w warsztacie tokarskim . . . . . . 3 godzin na tydzień, 6 słuchaczów.
Sztuka jeżdżenia konno . . . 5 — — — 10 —

c) **Wydział komercyalny.**

Rachunkowość kupiecka . . . 6 godzin na tydzień, 20 słuchaczów.
Prowadzenie ksiąg kupieckich 6 — — — 7 —

B) **Szkoła sztuk pięknych.**

Estetyka, (nieobowiązująca) . . 3 godzin na tydzień, 18 uczniów.
Rysunki przygotowawcze . . . 6 — — — 15 —
Nauka perspektywy . . . . . 2 — — — 5 —
Wyższe rysunki . . . . . . 12 — — — 15 —
Malarstwo . . . . 12 — — — 15 —
Rysunki krajobrazów i rodzajowe malarstwo . . . . 12 — — — 6 —
Rzeźbiarstwo . . . . 12 — — — 5 —

C) **Szkoła muzyki.**

Śpiew dramatyczny: Oddział I. . 6 godzin na tydzień, 10 uczniów.
Oddział II. . 12 — — — 20 —
Fortepian . . . . 6 — — — 8 —
Gra na organach . . . . . . 6 — — — 5 —
Śpiew kościelny . . . . . . 3 — — — 8 —
Instrumenta dęte . . . . . . 5 — — — 6 —
dtto. rznięte . . . . . 5 — — — 8 —

Język naukowy w tym zakładzie był polski.

Na odczyty estetyki i do szkoły muzycznej uczęszczali także niektórzy słuchacze uniwersytetu. Również uczęszczało na odczyty jeometryi i pobierało naukę rysunków kilku młodych cieśli i mularzy kształcących się na majstrów w swem rzemieśle.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Handel przewozowy
na komory galicyjskie, krakowskie i bukowińskie do Prus, Polski, Rosyi i Turcyi, w roku administracyjnym 1853.

(Dokończenie. Obacz Nr. 10. Dod. tygod.)

Przewieziono. Waga na funty, według nowej taryfy celnej	Do Prus		Do Polski		Do Rosyi			Do Turcyi
					na Brody	na inne komory		Multan
	z Galicyi	z Krakowa	z Galicyi	z Krakowa	z Galicyi	z Galicyi	z Bukowiny	z Bukowiny
Wyroby perukarskie	—	—	—	—	13.42	—	—	8.35
Skóry wyprawne proste	—	—	—	—	89,71 84	12.60	—	513,13.39
dtto. przednie. . . .	—	—	—	—	11,57.31	11.48	—	24,03.97
Towary skórzane poślednie . . .	—	57.00	—	—	13,71.59	2.73	3.36	62,67.23
dtto. pospolite	—	—	—	—	5,27.30	2.10	0.32	19,91.95
dtto. przednie	—	22.65	—	—	10,62.32	10.64	—	68,90.46
Wyroby z Kauczuku i guta-perchy poślednie . . .	—	—	—	—	5,03.06	10.70	—	1,05.52
dtto. pospolite	—	—	—	—	69 89.76	4,08.70	1,18.72	78.41
dtto. przednie	—	—	—	—	4,60.75	48.16	0.07	1,24.08
Wyroby kusznierskie poślednie .	—	1,96.95	—	—	16.08.82	—	—	3,51.79
dtto. przednie	—	37.94	—	—	2,34.18	0.84	2.35	5,82.73
Odzież i futra poślednie	—	—	17,11.00	—	1,18.15	—	—	15.29
dtto. pospolite	—	4,98.53	—	—	63,56.76	1,53.97	3,33.19	137,88.82
dtto. przednie	—	2,51.11	—	91.00	16,80.21	99.69	6,25.24	39,44.75
dtto. najprzedniejsze .	—	93.56	—	—	21,21.04	6.20	26.38	47,94 52
dtto. najdelikatniejsze .	—	1,10.07	—	—	13 57.14	61.10	21 [illegible]	35,33.48
Papier najpośledniejszy	—	—	—	—	16,20.00	—	—	11,41 40
dtto. pośledni	—	—	—	—	39,05.84	—	—	6,29.26
dtto. mierny	—	—	—	—	32,09.69	40.05	—	41,61.21
dtto. przedni	—	—	—	—	22,79.64	1,76.67	76.0[illegible]	1,13.04
Tapety papierowe	—	—	—	—	—	—	—	21,16.52
Wyroby papierowe poślednie . .	—	—	—	—	9,96.12	11.7[illegible]	0.10	15,91 44
dtto. przednie	—	2.17	—	—	11,06 93	50.58	—	17,62.47
dtto. najprzedniejsze	—	—	—	—	2,59.47	0.84	—	2,84.75
Wyroby drewniane najpośledniejsze	—	—	116,48.25	—	2,71.06	—	—	78.80
dtto. poślednie	—	—	—	—	30,88.44	53.20	—	5,15.40
dtto. pospolite	—	—	—	—	10,53 44	31.24	—	198,90.41
dtto. przednie	—	—	—	—	93,51.87	2,47.31	—	17,53.27
dtto. najprzedniejsze	—	—	—	—	2,67.28	—	—	50,07.29
Wyroby kościane i z fiszbinu . .	—	—	—	—	146,87.35	4,34.00	10,98.2[illegible]	58,60.81
Towary kościane	—	—	—	—	3,98 56	9.84	—	21,21.70
Galanteryjne wyroby poślednie. .	—	—	—	—	3,43.65	0.50	—	1,80.28
dtto. dtto. przednie . .	—	—	—	39.00	42,60.59	3,29.08	13.48	1,03.59
Towary szklanne poślednie . . .	—	—	—	23,61.01	7,78 57	31.60	—	40,15.29
dtto. pospolite . . .	—	26.38	—	—	31,37.13	1,63.10	—	4,49.24
dtto. przednie . . .	—	14.42	—	—	142,87 56	2,73.02	1,06 26	44,38.60
Towary kamienne proste . . .	—	—	—	—	—	52.00	—	4,93.79
dtto. pospolite . . .	—	—	—	54.00	8,40.28	7.95	—	2,97.04
Towary gliniane pośledniejsze . .	—	—	—	205,14.00	—	—	—	—
dtto. poślednie . . .	—	—	—	—	7,59.15	—	—	1,90.41
dtto. pospolite . . .	—	—	—	—	97,06.48	74.76	—	1,20.86
dtto. przednie . . .	—	—	—	—	14,89.55	12.73	—	15,47.90

Przewieziono Waga na funty, według nowej taryfy celnej	Do Prus z Galicyi	Do Prus z Krakowa	Do Polski z Galicyi	Do Polski z Krakowa	Do Rosyi na Brody z Galicyi	Do Rosyi na inne komory z Galicyi	Do Rosyi na inne komory z Bukowiny	Do Tureyi Multan z Bukowiny
Towary gliniane najprzedniejsze .	—	—	—	—	43,43.00	1,75.67	—	10,93.24
Towary żelazne najpośledniejsze .	—	—	—	—	6,02.12	6.72	—	5,33.66
dtto. poślednie . . .	—	—	—	9,41.00	93,49.12	5,15.48	0.42	89,11.97
dtto. pospolite . . .	—	—	—	—	25,44.54	—	—	71.19
dtto. przednie . . .	—	53.14	128,26.52	—	180,83.82	114,03.47	47.51	205,52.40
dtto najprzedniejsze .	—	41.00	—	—	56,59.65	1,91.43	1,63.67	27,95.52
Wyroby pakfongowe	—	7.01	—	—	41.00	—	1.09	2,39.93
Wyroby z cynku najprzedniejsze .	—	—	—	—	—	—	—	2,60.79
Wyroby z kruśców pośliednie . .	—	1,31.45	—	—	20,15.87	10,05.26	3.36	27,78.16
dtto. przednie	—	6.09	—	—	216,91.57	89.97	—	75,81.73
dtto. najprzedniejsze .	—	9.59	—	—	38,15.08	14.28	9.42	21,78.13
Towary ze złota	—	—	—	—	5,01.64	—	—	2,40.14
dtto. ze śrebra	—	13.36	—	—	6,41.96	—	20.83	8,99.46
Bižuterya.	—	—	—	—	—	—	—	52,26
dtto. najdelikatniejsza . . .	—	—	—	—	16,98.08	40.81	4.52	2,51.87
Towary składane pośledníe . . .	—	1,28.16	—	—	32,17.92	1,79 32	3,94.60	103,28.48
dtto. pospolite . . .	—	–	—	—	53,55.57	1,64.86	18.45	104,08.16
dtto. przednie . . .	—	59.96	—	—	132,71.97	1,57.61	59.37	236,14 00
Maszyny żelazne	—	—	1376,48.35	—	2141,02.76	49,88 00	—	21,92.84
Maszyny rozmaite	—	—	—	—	32,32.04	—	—	61.55
Instrumenta matematyczne . . .	—	—	3,20.00	—	22,07.76	5,90.01	—	8.83
dtto. muzykalne	—	7,72.00	—	1,12.00	74,65.05	9,73.05	—	63,48.57
dtto. optyczne	—	—	—	—	31.76	38.92	—	82.42
Lekarstwa przyrządzone	—	—	—	—	15,80.66	26.59	—	19,92.90
Krochmal, puder	—	—	—	—	1,96.68	—	—	1,03.80
Proszek cynkowy i z ołowiu . .	—	—	10,92.00	—	—	96 04	—	—
Farby tarte	—	80.60	2,52.00	—	177,39.46	11,66.59	23.16	15,87.04
Chemiczne preparata	—	—	—	32.05	5,44.80	42.21	—	0,88
Pokosty i laki	—	—	—	—	4,81.60	56.70	—	21,58.55
Ołówki pospolite	—	—	—	—	,11.60	—	—	2,40.52
dtto. przednie	—	—	—	—	9,53.59	—	6.86	3,16.91
Ocet w beczkach	—	—	—	—	7,96.00	—	—	—
Swiece woskowe	—	—	—	—	—	—	—	89.37
Mydełka	—	—	—	—	—	—	—	75.34
Perfumy	—	6.72	—	—	390,56.89	18,39.31	18,20.57	185,08.96
Kapsle.	—	—	—	—	—	—	—	2,14.99
Książki, mapy, muzykalia . . .	—	10,39.41	—	—	69,20.38	—	—	72,67.77
Litografie.	—	—	—	—	6,71.79	2,68	—	5,81.85
Malowidła	—	—	—	33.78	2,21.68	—	—	77.63

Czynności wydziału archeologicznego

w towarzystwie naukowem krakowskiem z uniw. Jagellońskim połączonem,

skreślił:

Józef Łepkowski,
Członek tegoż wydziału.

Poszanowanie przeszłości i przechowanie staranne zabytków sztuki, dokumentów, pomników i budowli, jest cechą prawdziwej cywilizacyi. Lubo szczerze mówiąc: zamilczeć trudno że wiele pamiątek zmarniało i marnieje w krajach dawnej Polski, przecież przyznać należy, że równo z Niemcami postąpiliśmy w zamiłowaniu i ocenianiu tego, co wojny i pożary u nas ocaliły. W literaturze naszej w 15 już wieku mamy Długosza, co spisał rzeczy sztuki i dokumenta po kościołach ogromnej dyecezyi krakowskiej rozsiane, krzyżackie z pod Grunwaldu chorągwie zrysować kazał, a historyi kapituł i heraldyce podwaliny położył. W 17 wieku Szymon Starowolski zbierał napisy z grobowców i w obszernem wydał je dziele. Tylczyński, Sołtyk i wielu autorów opisów monograficznych, myśl tę rozwijało. — Wreszcie w końcu już przeszłego stólecia (1786 r.), prawie wtedy gdy znany w Europie Jan hrabia Potocki ogłaszał swoje badania archeologiczne, ksiądz Ksawery Zubowski podał plan do poszukiwań archeologicznych i utworzenia muzeum. Niewcześniej, bo dopiero w 1837 r. powstało słynne towarzystwo starożytności północnych w Kopenhadze — i to mnóstwo stowarzyszeń ku ochronie zabytków przeszłości i sztuki, jakiemi Niemcy poszczycić się mogą; dopiero w 19 zawiązało się stóleciu. Nie starsze też w Norymberdze Germańskie Muzeum od Komissyi archeograficznej petersburskiej, co na tak wielką skalę czynności swoje w r. 1829 rozpoczęła. Uczucie macierzyńskie ku ochranianiu pamiątek sztuki i przeszłości, jakby przeciwstawienie dążeń francuzkiej rewolucyi (r. 1792) zrodziło się prawie jednocześnie w Europie — wzrosło do pojęć naukowych i utworzyło archeologię jako umiejętność wprowadzającą ład i systemat w zapatrywaniu się na zabytki sztuki i pomniki dziejów.

Koniec przeszłego stólecia, ten czas abnegacyi i zerwania z przeszłością, okazał dowodnie jak daleko w tej drodze zajść można — dlatego też dzisiejsze obejźrzenie się i związania z przeszłością, jest korzyścią drogo opłaconych przeciwnych dążeń.

Archeologia winna swój wzrost duchowi obecnej chwili, jeśli ją uważać mamy wedle kierunku jaki w naszym przybrała wieku. Niestanęliśmy i tu poza Europą, kiedy w Niemczech także mnóstwo rozlicznych na tem polu da się wyliczyć usiłowań — i Polska literatura wskazać może nie mały zastęp badaczów, wspominając imiona: Chodakowskiego, Lelewela, Czackiego, Maciejowskiego, Surowieckiego, Muczkowskiego, Sobieszczańskiego, Strończyńskiego, Narbuta, Lipińskiego, Tyszkiewicza, Paulego, A. Grabowskiego, Raczyńskiego, Kraszewskiego, Zagórskiego, Z. Helda; w reszcie wydawców: Wzorów sztuki średniowiecznej i Album Wileńskiego; nakoniec tyle kosztownych i znakomitych dzieł w przedmiocie archeologii ostatniemi czasy ogłoszonych. Zbiory starożytności, muzea, dyplomataryusze i gabinety monet, nie są już u nas feniksami. Chociaż zdarzyć się może w krajach dawnej Polski, wypadek podobny owemu: gdy ważne dokumenta królewskich francuskich archiwów z 14 wieku do owijania nabojów użyto. (Monitor z Grudnia r. 1853), lub gdy w Anglii o mało nie spalono z kupą papierów, ciekawych zabytków piśmiennych z czasów Karola II.; przecież choćby się u nas podobne barbarzyństwo trafić mogło, jednak tak w tym wypadku, jak i w ochranianiu i cenieniu pamiątek prawie równo z Europą idziemy.

Mówiąc o dążności ogólnej objawiającej się w literaturze naszej, zmierzającej ku wzrostowi archeologii jako nauki; nadmienić wypada, że w tych skrzętnych badaniach najwięcej królestwo Polskie wniosło skarbów do piśmiennictwa, a nasza Galicya w tyle pozostała. Gdy tam z ramienia rządu czynią poszukiwania od czasów już Chodakowskiego (1819 r.), u nas ledwo kilku pracowników prywatnemi środkami, po ziarnku do badań ogólnych przydaje. A prze-

cież z szperań naukowych, z podróży, opisów, traktowania naukowego, spływa zdrowe pojęcie w masy narodu i uczy szanować to, co w całym cywilizowanym świecie opieką i osłoną umiejętności okryto. Wprawdzie ten i ów uczony, jakiś ksiądz lub poczciwy szlachcic, zachował i u nas niejeden zabytek od zniszczenia i podał o nim wiadomość; przecież po największej części czyniono to przez miłość do dziejów lub wspomnienie przeszłości, ale rzadko ze względu naukowego dla rzetelnej archeologicznej wartości przedmiotu.

Skierować badania na drogę nauki, skoncentrować usiłowania, zjednoczyć siły postronne do celu wytkniętego planem i systematem; nikomu łatwiej i stósowniej jak korporacyom naukowym i stowarzyszeniom. Tą myślą kierowane towarzystwo naukowe krakowskie z uniwersytetem Jagellońskim połączone, na wniosek Członka swego dyrektora budow. w Krakowie p. Karola Kremera, postanowiło zorganizować komitet archeologiczny, w tym głównie zamiarze: aby zebrać obok biblioteki uniwersyteckiej muzeum starożytności krajowych, a badania uczonych w utworzonym na ten cel oddziale rocznika ogłaszać. Uchwała ta weszła w życie z początkiem 1850 roku.

Tak ten pierwotnie zawiązany Komitet, jak i osobny utworzony z niego Wydział archeologii i sztukom poświęcony (od 8. list. 1851 r.), w skutku organizacyi swojej i stosownie do statutu towarzystwa naukowego, w którego łonie istniał; nie występował na zewnątrz sam, ale wszelkie czynności swoje przedkładał wspólnemu komitetowi, jednoczącemu przez uczestnictwo w nim prezydujących, wszystkie oddziały towarzystwa. Pierwszy tedy objaw życia z ustanowionego archeologicznego komitetu, przedstawił się w odezwie, którą rektor uniwersytetu, a zarazem prezes towarzystwa p. Dr. J. Majer jako wskazówkę i przewodnika do badań archeologicznych ogłosił. Broszura ta wspólną pracą członków komitetu ułożona, wyszła w drukarni uniwersytetu r. 1850, i wtedy ją zaraz po kraju rozpowszechniono. Za wzór do jej napisania służyła doskonała w swoim rodzaju skazówka: którą wydało towarzystwo starożytności północnych, pod napisem: *Leitfaden zur nordischen Alterthumskunde.* W rozwinięciu i rozkładzie odpowiadało to pisemko dzisiejszemu programatowi germańskiego Muzeum w Norymberdze; choć na skalę daleko szczuplejszą. 1) Gdziekolwiek zaszła w kraju owa odezwa pierwszy raz u nas popularnie cele archeologii i ważność zabytków wyjaśniająca, jak najlepszy wywarła skutek zbogacając darami muzeum i gromadząc do archiwum ważne i ciekawe wiadomości o pomnikach sztuki w Galicyi dochowanych.

Jakby na dobrą wróżbę, prawie pierwszą czynnością komitetu było wysłanie ekspedycyi do Kociubińczyk nad Zbruczem w blizkości miasta Husiatyna, zkąd przywieziono dla muzeum towarzystwa znaleziony tam posąg Światowida. Wiadomość o odkryciu tego najstarożytniejszego zabytku z znanych sławiańskiego pogaństwa szczątków obniosły po Europie wszystkie prawie dzienniki; a rosyjscy uczeni słusznie zazdroszczą nam posiadania tak ważnego pomnika.

Gdy ten znakomity nabytek stanął w murach kolegium Jagellońskiego, poczęły się ze wszech stron gromadzić do zbiorów biblioteki uniwersyteckiej liczne dary: z dokumentów piśmiennych, ksiąg, monet, rzeczy wykopanych, zabytków starożytności domowych i przedmiotów sztuki. Odebrano znaczną ilość listów osób znakomitych w dziejach dawnej Polski 2), faksimilia i kopie dyplomatów — wreszcie przywileje oryginalne 3), nadawstwa, działy, zapisy, wyroki, regestra i inne piśmienne pomniki; co wszystko licząc na wielość, do kilkuset dochodzi.

Z rzeczy sztuki wszedł do zbiorów niewątpliwy utwór Wita Stwosza: rzeźba wystawiająca grupę Heroda, Herodyjady i żołnierza słuchającego wyroku, którym mu jego władca poleca ścięcie ś. Jana Chrzciciela; także szafiasty rzeźbiony i malowany ołtarz: „Rodzina święta pośledniejszego dłuta, przecież zabytek cenny pod względem starożytności. — Monet i numizmatów złotych, śrebrnych, miedzianych i żelaznych wpłynęło do muzeum wyżej tysiąca. Prócz polskich, wiele rzymskich, niemieckich, czeskich, kuficznych i hiszpańskich.

Znoszenia się naukowe komitetu z uczonymi zbogaciły jego archiwum wielu ciekawemi rozprawami, opisami miejscowości i doniesieniami o wykopaliskach i odkryciach archeologiczną ważność mających. Na tej drodze zyskał zbiór wiele rycin starych lub też przerysów: pomników, portretów, zamków, kościołów i mogił. Zgromadziły się też mnogie pomniki pogańskiej przeszłości, jako: urny wykopane w Krakowie i w okolicznych wsiach: Brzeziu, Morawicy i Skotnikach—łzawnice, spiżowe i kamienne ofiarne naczynia, kule kamienne, groty, dzidy, siekiery, topory, młotki, osełki, pierścienie, naszyjniki, paciorki, ozdoby bronzowe, bożyszcza, amulety i inne tego rodzaju starożytności.

Rzadkości bibliograficzne krajowej i obcej literatury, zewsząd nadsełać poczęto do Muzeum. Wreszcie oddział domowych z przeszłości pamiątek, pomnożył się darami przedmiotów jak: starożytne klucze, kłódki, skrzynki, podkowy, strzemiona, ostrogi, pancerze, misiurki, koszule druciane, miecze, berdysze, teorbany, narzędzia muzyczne i podobnemi ważnemi dla artystów i archeologów sprzętami.

Dotychczasowe zbiory biblioteki uniwersyteckiej połączone z temi darami, oraz z przechowanemi w ekonomii miejskiej i rozrzuconemi po innych gabinetach zabytkami, mogłyby utworzyć dość zamożne muzeum starożytności, gabinet numizmatyczny i zbiór przedmiotów sztuki. Zamyślał o otwarciu takiego muzeum nasz wydział, i w tym celu czynił kilkakrotne odezwy do wysokich władz o wyjednanie na ten cel stósownego lokalu, aby można było nabytki spisać, opisać i w systemat ułożyć. Zamiana rzeczy obcych na swoje, osobliwie w kategoryi monet i numizmatów, nie małe przynieśćby mogła korzyści dla muzeum. W tym zamiarze starał się Wydział o wejście w stosunki z uczonymi mężami i posiadaczami zbiorów — a nawet czynił kroki, chcąc zbiory ich w sposób jak to uczyniło muzeum Germańskie, dla użytku publicznego pozyskać.

(Dokończenie nastąpi.)

1) *Schema der deutschen Geschichts- und Alterthumskunde — bei Museums Anzeiger.*

2) Znaczniejsze: Lisowskiego, Stefana Paca, Żółkiewskiego, Sokolińskiego, Warszyckiego, Chodkiewicza, Gąsiewskiego i innych.

3) Znaczniejsze: żywieckie, nowotańskie (z Sanockiego), bieckie i zbiór w kopiach po ś. p. Horodyskim.

Wykaz produkcyi i przedaży soli po baniach w Galicyi i na Bukowinie,

w styczniu 1854 — 1853.

(Ob. Nr. 1, 9 Dodat. tygod.).

Produkowano cetnarów:

	W styczniu 1854.	W Styczniu 1853.
W Galicyi . . .	43,984$^{39}/_{100}$	41,824$^{72}/_{100}$
Na Bukowinie . .	2,634$^{68}/_{100}$	2,371$^{38}/_{100}$
Razem	46,619$^{7}/_{100}$	44,196$^{70}/_{100}$.

W styczniu r. 1854 w Galicyi więcej: . . . 2,159$^{67}/_{100}$.
„ „ „ na Bukowinie więcej: . . 262$^{70}/_{100}$.

Przedano cetnarów:

	W styczniu 1854.	styczniu 1853.
W Galicyi . .	38,343^{20}/..	33,652^{60}/..
Na Bukowinie .	2,017^{55}/..	1,931^{20}/..
Razem	40,360^{75}/..	35,583^{80}/..

W styczniu 1854 w Galicyi . . więcej 4,690^{60}/..
„ „ „ na Bukowinie . więcej 86^{35}/.

Wykaz spotrzebowanej ilości buraków po galicyjskich fabrykach cukru

w miesiącu styczniu roku 1854 i 1853.

I. Cukiernia w **Pisarzowicach** w obwodzie Wadowskim spotrzebowała:

w styczniu 1854 surowych buraków 5,670 cnt.⎫ w r. 1854
„ „ 1853 „ „ 7,350 „ ⎭ mniej 1680 cnt.

II. Cukiernia w **Łańcucie** w obw. Rzeszowskim spotrzebowała:

w styczniu 1854 surowych buraków 0. ⎫ w r. 1854
„ „ 1853 „ „ 4,800 cnt. ⎭ mniej 4900 cnt.

III. Cukiernia w **Tłumaczu** w obwodzie Stanisławowskim spotrzebowała:

w styczniu 1853 suszonych buraków 11.960 cnt.⎫ w r. 1854
„ „ 1853 „ „ 11,440 „ ⎭ więcej 520 cnt.

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.